

**UCHWAŁA NR XXXIII/392/2017
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 23 października 2017 r.

w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Inowrocławia

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) uchwała się, co następuje:

§ 1. Nadaje się Pani Teresie Klonowskiej tytuł Honorowego Obywatela Miasta Inowrocławia.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXIII/392/2017

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 23 października 2017 r.

Z wnioskiem o nadanie Pani Teresie Klonowskiej tytułu Honorowego Obywatela Miasta Inowrocławia wystąpił Klub Inteligencji Katolickiej w Inowrocławiu.

Uzasadniając powyższy wniosek Klub Inteligencji Katolickiej wskazał (cyt.): *Teresa Klonowska, inowrocławska poetka, bibliotekarka, wychowawczyni dzieci i młodzieży, animatorka życia kulturalnego, urodziła się 19 grudnia 1925 r. w Inowrocławiu w domu przy ówczesnym Nowym Rynku (obecnie ul. 3 Maja 7), jako drugie dziecko kupca Antoniego Klonowskiego (1868-1945) i Rozalii z domu Welerowicz (1886-1946). Uczęszczała do 7-klasowej żeńskiej Publicznej Szkoły Powszechnej im. Panny Maryi, którą ukończyła w 1939 r. przed wybuchem wojny. W pierwszych dwóch latach niemieckiej okupacji, z powodu złego stanu zdrowia, uniknęła przymusowego nakazu pracy na miejscu, jak też wywózki na roboty do III Rzeszy. Wkrótce jednak rozpoczęła pracę w firmowym sklepie sprzętu rybackiego braci Meynas przy ul. Farnej. We wrześniu 1944 r. została skierowana do kopania rowów przeciwczołgowych do Zbytkowa w okolicy Włocławka, skąd powróciła do Inowrocławia 21 stycznia 1945 r., tuż przed wkroczeniem do miasta żołnierzy Armii Czerwonej.*

W kwietniu 1945 r., pomimo trudnej sytuacji życiowej i materialnej, Teresa Klonowska podjęła w tzw. „przyspieszonym trybie” naukę w trzyletnim Gimnazjum Handlowym. W szkole poznała księdza prefekta Romana Siwę, który po powrocie z obozu w Dachau uczył religii i kierował miejscową „Caritas”. Została pierwszą prezydentką założonej w Gimnazjum Handlowym przez ks. Siwę Sodalicji Mariańskiej, jak również sekretarzem „Caritasu”, zarabiając symboliczne środki na opłatę chesnego w klasach licealnych. W sierpniu 1947 r. zdała eksternistycznie maturę handlową, po czym podjęła studia polonistyczne na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie także włączyła się w działalność uniwersyteckiej Sodalicji Mariańskiej. W tym czasie władze rozpoczęły prześladowania oraz inwigilację osób należących do stowarzyszeń religijnych. Funkcjonariusze służby bezpieczeństwa wyprowadzili panią Teresę z jej mieszkania przy ul. Kościuszki 7 i pod bronią prowadzili na przesłuchanie do gmachu przy ul. Solankowej. W jej mieszkaniu dokonano kilkakrotnych przeszukań.

W 1952 r. Teresa Klonowska ukończyła studia z tytułem magistra filozofii w zakresie filologii polskiej i otrzymała nakaz pracy w Świnoujściu. Ostatecznie udało się jej pozostać w Inowrocławiu i z początkiem września 1953 r. rozpoczęła pracę w Miejskiej Bibliotece Publicznej. Głównym jej zadaniem było zorganizowanie na terenie miasta czytelnictwa dziecięcego, a później też młodzieżowego. Tak powstała pierwsza specjalistyczna czytelnia, a potem, na bazie jej zbiorów – Filia nr 1 dla Dzieci i Młodzieży, która funkcjonowała najpierw w centrali przy placu Klasztornym, następnie od 1962 r. przy ul. Solankowej, a od 1965 r. w nowej siedzibie przy dzisiejszej ul. Armii Krajowej. Teresa Klonowska poszerzała swoje kompetencje zawodowe; ukończyła kursy I i II stopnia dla bibliotekarzy bibliotek dziecięcych, ogólny Państwowy Zaoczny Kurs Bibliotekarski oraz kilkudniowy kurs informacyjno-bibliograficzny w Poznaniu. Każdy z tych kursów wraz z dyplomem magisterskim, dawał jej uprawnienia zawodowe na poziomie wyższym. Z takim wszechstronnym przygotowaniem pani Teresa przez co najmniej 10 lat prowadziła szkolenie zawodowe dla bibliotekarzy bibliotek publicznych, związkowych i przyzakładowych, a do połowy lat 60. była tzw. „mężem zaufania” w bibliotece. Włączyła się w działalność społeczną oraz realizowała liczne zadania nie należące do jej bezpośrednich obowiązków. W 1955 r. była współzałożycielką oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Została też jednym z pierwszych członków inowrocławskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, a w 1959 r. członkiem założycielem Towarzystwa Miłośników Miasta Inowrocławia, gdzie pełniła funkcje zastępcy skarbnika, a później zastępcy sekretarza.

W 1956 r. Teresa Klonowska aktywnie włączyła się w organizację Roku Kasprowiczowskiego, obchodzonego w Polsce pod patronatem Ministra Kultury i Sztuki. Weszła w skład komitetu założycielskiego jego obchodów oraz Komitetu Wykonawczego. W 1960 r. na większą jeszcze skalę odbyły się w Inowrocławiu uroczystości z okazji 100. rocznicy urodzin poety, zaś w 1966 r. odbudowano zniszczony przez Niemców jego pomnik. Pani Teresa wraz z innymi pracownikami Biblioteki Miejskiej współorganizowała okolicznościowe imprezy poprzez przygotowanie ambitnych wystaw, po których pozostały m.in. niepowtarzalne już dziś zdjęcia nieistniejących inowrocławskich domów związanych z życiem Kasprowicza. Organizowała również wystawy z okazji Dni Oświaty, Książki i Prasy oraz większe wystawy okolicznościowe. W swojej placówce przy ówczesnej ul. PPR 12 Teresa Klonowska stworzyła unikatowe w tamtych czasach Koło Przyjaciół Biblioteki liczące ponad 200 członków (na 1500 stałych czytelników). Członkowie Koła działali w czterech sekcjach, których praca była na bieżąco dokumentowana, radośnie przeżywana i przez jej wychowanków – jako już zawodowych bibliotekarzy – opisywana w fachowych poradnikach. Ministerstwo Kultury m.in. z uwagi na tak zorganizowaną pracę z aktywnym czytelnictwem, nadało inowrocławskiej Filii nr 1 dla Dzieci i Młodzieży status „Biblioteki wzorcowej”.

W 1980 r. Teresa Klonowska przeszła na emeryturę, ale po 3 latach zawiesiła ją i powróciła do Biblioteki Miejskiej z zadaniem zorganizowania filii dla osób niepełnosprawnych. Pracowała na pełnym etacie do 1986 r., a następnie jeszcze 2 lata w niepełnym wymiarze godzin. W tym okresie rozpoczął się także nowy rozdział w jej życiu – działalność stricte społeczna. W 1981 r. została członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w bibliotece. W tymże roku wstąpiła do powstałego Klubu Inteligencji Katolickiej w Inowrocławiu. Gdy po stanie wojennym reaktywowano działalność Klubu (1983), pani Teresa stanęła na czele sekcji charytatywno-misjologicznej z Punktem Braterskiej Pomocy, który niósł pomoc wszystkim potrzebującym. W tym też czasie związała się również z duszpasterstwem osób niewidomych w Laskach pod Warszawą. W 1993 r. została członkiem założycielem koła Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Inowrocławiu. W tym samym roku, w siedzibie inowrocławskiego KIK-u, zorganizowała wielkie dzieło – Bibliotekę Katolicką. Zgromadziła pokaźny specjalistyczny księgozbiór z cennymi regionaliami i unikatowym zbiorem czasopism katolickich. Wyszkoliła grono wolontariuszy. Po kilku latach ogólnie dostępna Biblioteka Katolicka im. Błogosławionej Jadwigi Królowej (obecnie „Świętej Jadwigi”) w Inowrocławiu stała się jedną z największych bibliotek tego typu w diecezji gnieźnieńskiej. Warto wspomnieć o częstym przekazywaniu zbędnych książek bibliotekom szkolnym, publicznym i parafialnym oraz Polonii na Wschodzie.

W marcu 2001 r. podczas jednego z zebrań KIK-u, zaprezentowała swoje „Myśli rekolekcyjne” z 1961 r. Wtedy dopiero wielu spośród słuchaczy mogło doświadczyć miary talentu inowrocławskiej poetki, o której twórczości wiedzieli tylko najbliżsi. Jej poetyckie rozważania wywarły wielkie wrażenie i zaskoczenie. Na prośbę grona miłośników poezji postanowiła kontynuować swą twórczość. Ówczesny prezes KIK-u, śp. Piotr Milchert, stał się mecenasem kolejnych wydań jej poezji. Do dzisiaj ukazało się 10 tomików: „Za krawędzią ciszy” (2006), „Wiersze 2002-2009” (2009), „Na gęśliczkach. Miniatury liryczne” (2009), „Santo subito” (3 wydania: 2010, 2011, 2014), „Modlitwy moje serdeczne” (2011), „Droga krzyżowa” (2012), „W rozbłyskach dekalogu” (2013), „Rosarium. Zamyślenia nad tajemnicami różańcowymi” (2014), „Brzaski nad ciemną doliną” (2015), „Błękitem, bielą i czerwienią” (2016). Wiersze Teresy Klonowskiej wzbogaciły poświęcony Janowi Pawłowi II inowrocławski album wielkiej wdzięczności „Teraz my przychodzimy do Ciebie” (2006), ukazywały się też w prasie regionalnej („Nasze Miasto”, „Czas Inowrocławia”) i ogólnopolskiej (np. „Różaniec”). Kilkanaście utworów znalazło się w XXI tomie antologii poezji religijnej „A Duch wieje kędy chce” (2010). Wstępy lub posłowia do tomików jej poezji pisali m.in. edytorka poezji ks. Jana Twardowskiego – Aleksandra Iwanowska oraz biskupi – Wojciech Polak i Józef Zawitkowski. Warto wspomnieć o zorganizowanych przez niektóre miasta i ośrodki spotkaniach autorskich z Teresą Klonowską, jak również o tym, że od trzech lat, dzięki pośrednictwu Archikonfraterni Literackiej Niepokalanego Poczęcia NMP z Warszawy, tomiki jej poezji zagościły na Targach Książki Religijnej w stolicy. W powszechnej opinii twórczość inowrocławskiej poetki zaskakuje głębią przemyśleń, oryginalnością i autentycznością.

Teresa Klonowska „kulturalny ambasador” naszego miasta, za swoją twórczość oraz długoletnią pracę na różnych odcinkach życia kulturalnego i społecznego została odznaczona m.in.: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986), odznaką Zasłużony Działacz Kultury (1975), Złotym Medalem „Zasłużonej w Posłudze dla Kościoła i Narodu” (2003). Otrzymała również statuetkę „Ku chwale” Instytutu Prymasa Józefa Glempa w Inowrocławiu (2015), Honorową Odznakę Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (2003), nagrodę Prezydenta Inowrocławia dla animatorów kultury (2003) oraz ostatnio – honorowe członkostwo Towarzystwa Miłośników Miasta Inowrocławia.

Wniosek o nadanie Pani Teresie Klonowskiej tytułu Honorowego Obywatela Miasta Inowrocławia oraz dołączone do niego załączniki, spełniają wymogi formalne określone w § 2 ust. 3 uchwały nr X/128/2011 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie określenia zasad nadawania honorowego obywatelstwa Miasta Inowrocławia. Złożony wniosek uzyskał także akceptację Kapituły tytułu Honorowego Obywatela Miasta Inowrocławia, która na posiedzeniu w dniu 3 października 2017 r. wyraziła pozytywną opinię w tym zakresie.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) nadawanie honorowego obywatelstwa gminy należy do wyłącznej właściwości rady gminy.

Wobec powyższego, wywołanie uchwały jest uzasadnione.

Inicjatorem wywołania uchwały jest Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski